

Vad händer när du möter en student med funktionsnedsättningar?

En guide för undervisande personal på HLK.

HÖGSKOLAN FÖR LÄRANDE
OCH KOMMUNIKATION
HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING

Förord

Högskolan i Jönköping välkomnar studenter med *funktionshinder*. Begreppet funktionshinder används i högskolans information. Om man följer Socialstyrelsens definition (se sid 3) är begreppet funktionsnedsättning mer korrekt. I denna guide följs dock högskolans begrepp funktionshinder.

Högskolan för lärande och kommunikation (HLK) har som ambition att studenter med funktionshinder ska ha samma möjlighet att bedriva högskolestudier som alla andra studenter. Med det menas att man som student med funktionshinder ska få stöd som kompenserar hindret.

HLK erbjuder därför olika former av insatser och åtgärder för att kompensera svårigheter som kan uppkomma i studiesituationen på grund av funktionshindret eller åtgärder för att kompensera bristande tillgänglighet i studiemiljön på HLK. Förutsättningarna ser förstås olika ut beroende på enskilda studenter, studieval, ämnen och inriktningar.

På Högskolan i Jönköping finns en gemensam samordnare för studenter med funktionshinder (kommer benämnas samordnare i fortsatta dokument). Det är samordnaren som har det övergripande ansvaret för studenter med funktionshinder, resursfördelning samt ansvar för att lagar samt att högskolans policy för studenter med funktionshinder följs.

På HLK har man beslutat att använda sig av koordinatorer för att samordna de olika insatser som samordnaren för studenter med funktionshinder och student kommit överens om. Lärare och personal på HLK eller Högskolan i Jönköping har inget formellt ansvar att ge stöd till studenter med funktionshinder om denne inte själv begär det, antingen personligen, genom samordnare, studievägledare eller koordinatorer på HLK.

Tänk på...

...att det finns många studenter med funktionshinder som har kontakt med samordnaren och/eller koordinatorerna men som av någon anledning bara vill att några få eller i vissa fall ingen på HLK ska ha kännedom om deras funktionshinder.

Diskrimineringslagen, 2008:567 - Lika villkor

För studerande vid universitet och högskolor fanns från 2002 fram till och med december 2008 en lag om likabehandling (Lag om likabehandling av studenter i högskolan, 2001:1286). Likabehandlingslagen tillkom för att skapa lika villkor för alla studenter och motverka kränkningar och trakasserier. Lagen utgick från samma diskrimineringsgrunder som angavs i andra diskrimineringslagar, det vill säga kön, funktionshinder, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning samt sexuell läggning.

Från och med januari 2009 upphörde de tidigare lagarna, som var sju till antalet, och ersattes med en sammanhållen diskrimineringslag (Diskrimineringslagen, 2008:567). Läs vidare om lagen på deras webbplats www.do.se.

De diskrimineringsgrunder som tillkommit är ålder och könsöverskridande identitet eller uttryck. Den nya lagen omfattar all utbildningsverksamhet och även anställda inom denna verksamheten. Dessa finns att lada ner på HLK:s studentwebb på adress www.hlk.hj.se/student.

I lagen anges att varje universitet och högskola har ett ansvar att arbeta för alla studenter och anställdas lika rättigheter. I ansvaret ingår också att aktivt förebygga och motverka diskriminering. Vid misstanke om diskriminering skall högskolan utreda den uppkomna situationen eller ärendet.

Vid svenska universitet och högskolor pågår i linje med aktuell lagstiftning ett förändringsarbete vars syfte är att anpassa undervisningen och tillgängliggöra högskolan för funktionshindrade. Det mål som satts upp för arbetet är att öka medvetenheten om hur man kan arbeta för att göra högskolan mera tillgänglig för både studenter och anställda.

Vad menas med studenter med funktionshinder?

Med funktionshinder menas sådana varaktiga fysiska eller psykiska begränsningar som påverkar funktionsförmågan i studiesituationen. Begreppet "varaktigt" ska tolkas i relation till begreppen tillfälligt och bestående.

Viktigt: För att få ta del av stödåtgärder skall studenten kunna styrka sitt funktionshinder genom intyg.

Om du ska ge formellt stöd till en student som hänvisar till ett funktionshinder måste ett beslut från samordnare uppvisas. Vi ska naturligtvis ge rimligt stöd till studenter som är i behov av detta, men om det ska vara särskilda pedagogiska stöd som gäller studenter med funktionshinder ska det finnas beslut om vilka åtgärder studenter har rättighet att få.

Definitioner

Funktionshinder blir en egen term och **handikapp utgår**.

- Begreppet funktionsnedsättning definieras: nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga
- Begreppet funktionshinder definieras: begränsning som en funktionsnedsättning innebär för en person i relation till omgivningen.
- Begreppet handikapp används i de sammanhang då inte någon person är inblandad, t.ex. handikapporganisationer, handikappvetenskap och handikappanpassat.

Samordnare för studenter med funktionshinder

Vid (nästan) alla universitet och högskolor finns det en särskild kontaktperson och samordnare för studenter med funktionshinder. Det är samordnaren som har huvudansvaret för frågor gällande studenter med funktionshinder. Samordnaren beslutar om de åtgärder en student kan få och beslutar om resursfördelning. Lärare och annan personal kan också kontakta samordnaren om man har frågor eller funderingar allmänt gällande studenter med funktionshinder.

Lillemor Boström Hugosson

E-post: boli@hs.hj.se

Knutpunkten, Studenternas Hus 2: a vån.

Telefon: 036-10 10 61

Studenthälsan

Studenthälsan vänder sig till de som studerar på Högskolan i Jönköping. Personalen på Studenthälsan finns som stöd till studenter med funktionshinder. Alla besök är gratis och naturligtvis har personalen tystnadsplikt. Studenthälsan har kurser i bland annat; stresshantering och ”våga tala”. Det finns vilorum och ljusrum som studenter kan använda vid behov. Studenthälsans personal kan inte ge råd via mail men mail kan användas som en inledande kontakt.

Studenthälsan

Studenternas Hus

Hus D plan 0

Gjuterigatan 3A

studenthalsan@hj.se

Ansvarsfördelning

Alla studenter har själva det yttersta ansvaret för sina studier, det gäller även studenter med funktionshinder. Dock har studenter med funktionshinder rättigheter att få särskilt pedagogiskt stöd som kompenserar det hinder som studenten har och som gör att studenten får samma möjlighet som övriga studenter.

Om studenten begärt att inga uppgifter ska lämnas ut har inte HLK något formellt ansvar att ge stöd till denna student.

Som kursansvarigt och lärare har du ansvaret över kursen och dess innehåll och bör vara behjälplig med de mindre stödåtgärder som en student med funktionshinder kan be om. När det gäller större och mer tidskrävande stödåtgärder bör du som kursansvarig eller lärare hänvisa student att söka upp antingen samordnaren.

Utbildningsledare och utbildningschefer har det yttersta ansvaret över utbildningarna och studenterna på HLK.

Koordinatorerna på HLK har ansvar att samordna och vara behjälpliga till alla parter: studenter med funktionshinder, lärare kursansvariga, och utbildningsledare på HLK. Koordinatorerna på HLK får kännedom om de studenter som har kontakt med samordnaren, om inte student i frågan har bett om att samordnaren att inte lämna ut något.

Koordinatorernas arbetsuppgifter är att bland annat:

- ge stöd och information till de lärare som har frågor och funderingar runt studenter med funktionshinder.
- tillse att de stödåtgärder som samordnare beslutat är genomförbara på HLK.
- tillse att det finns tekniska hjälpmedel tillgängliga, så som MP3-spelare, inspelningsapparater och USB-minne till olika former av tentamen.
- ge de enskilda studenter (som vill) stöd och finnas med vid möten och vara talesman så att de stöd man fått tillgodoses.
- sammanföra all den information som finns runt de stödåtgärder som finns på HLK.

När man som lärare eller kursansvarig upplever att det finns någon form av problematik runt en student och man har en fundering om det kan röra sig om det funktionshinder, kontakt gärna samordnaren eller någon av koordinatorerna på HLK. Koordinatorerna kan tillsammans med läraren diskutera eventuella åtgärder och ge stöd till läraren och studenten.

Dokumentation

Koordinatorerna på HLK dokumenterar alla kontakter som tas av studenter, lärare eller annan personal. Dokumentation är viktigt då det kan uppstå oklarheter och/eller byte av koordinatörer. Det kan vara bra även för annan personal på HLK, om man känner att det blir mycket kontakter, att dokumentera möten och samtal som sker.

Koordinatorernas tjänsteutövning lyder inte under någon formell tystnadsplikt, men är varsam med allt som förmedlas och dokumenteras.

Ansvariga på HLK

KOORDINATER PÅ HLK (FUNKIS)

Ann Simmeborn Fleischer
ann.simmeborn-fleischer@blk.hj.se
036-10 13 58

Madeleine Sjöman

madeleine.sjoman@blk.hj.se
036- 10 13 65

STUDIEVÄGLEDARE PÅ HLK

Eva Paldanius, studievägledare
studievagledare@blk.hj
036-10 14 05

Dusan Zelic

Naturvetenskapligt basår
dusan.zelic@blk.hj.se
036-10 14 96

Kerstin Wigertz

Fristående kurser
kerstin.wigertz@blk.hj.se
036-10 14 20

SCHEMA- OCH TENTAMENS- ADMINISTRATÖR

Ann Olofsson
ann.olofsson@blk.hj.se
036-10 14 08

TENTAMENSSAMORDNARE

Dusan Zelic
dusan.zelic@blk.hj.se
036-10 14 96

UTBILDNINGSCHEF

Stefan Engberg
stefan.engberg@blk.hj.se
036-10 14 04

UTBILDNINGSLEDARE

Anders Bergman, lärarprogrammet
anders.bergman@blk.hj.se
036-10 14 03

Kierstin Furberg, lärarprogrammet

kierstin.furberg@blk.hj.se
036-10 14 75

Lars Green, Lärarprogrammet (VFU)

lars.green@blk.hj.se
036-10 14 35

Britt Allvin, Internationellt Arbete

britt.allvin@blk.hj.se
036-10 14 58

Ulli Samuelsson, Personalprogrammet

ulli.samuelsson@blk.hj.se
036-10 14 22

Bertil Engström, Fristående kurser

bertil.engstrom@blk.hj.se
036-10 14 07

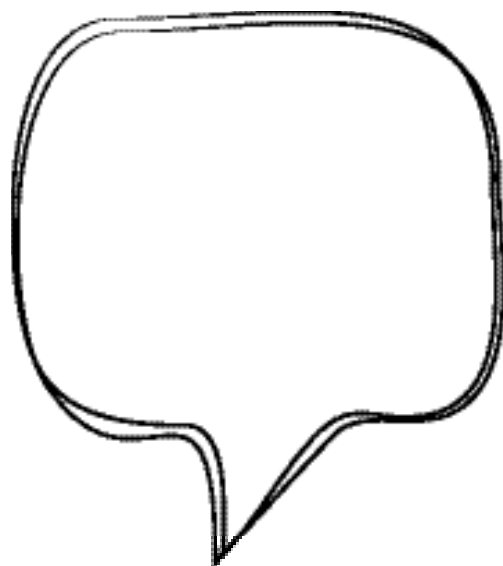
Ulf Linnman, MKV

ulf.linnman@blk.hj.se
036-10 13 99

Olika former av insatser

Nedan följer några exempel på vanligt förekommande stöd vid Högskolan i Jönköping och HLK.

- Anteckningshjälp
- Litteratur på anpassat medium genom Talboks- och Punktskriftsbiblioteket (TPB)
- Lokala inläsningar/lektörer
- Fadder/mentorstöd
- Personlig assistans
- Pedagogiskt stöd av dyslexipedagog
- Förlängd tentamenstid/alternativ examinationsform
- Resursrum med anpassad utrustning
- Lån av tekniska hjälpmedel
- Teckenspråkstolkning/skrivtolkning

Anteckningshjälp

Om studenten på grund av sitt funktionshinder inte själv kan anteckna så kan studenten få hjälp med detta. Oftast ordnar studenten hjälpen själv genom att en eller flera kurskamraters anteckningar. Eftersom ersättning utgår brukar det vara lätt att få hjälp. Anteckningarna kopieras kostnadsfritt i Studenternas Hus.

Litteratur på anpassat medium

Alla studenter med läs- och skrivsvårigheter, synskada eller annat funktionshinder som har antagits till högskolestudier har rätt att få låna sin kurslitteratur på ett anpassat medium från Talboks- och Punktskriftsbiblioteket (TPB). Studenten kan välja mellan talböcker, e-textböcker, punktskriftböcker och förstoringar av text och bild. Behöver man hjälp med att låna kurslitteraturen kontakta Jenny Lorentzi på högskolebiblioteket, antingen via mejl interlib@bibl.hj.se eller på telefon, 036-10 10 32.

Studenter kan också låna böckerna själv via TPB:s webbkatalog, www.tpb.se men då behöver de ett låne-id som de ansöker om hos samordnaren. Låne-id krävs också för att TPB skall läsa in böcker som inte redan finns inlästa. Det tar ca åtta veckor att nyinläsa in en talbok.

Lokala inläsningar/lektörer

Högskolan i Jönköpings egna inläsningar av artiklar, bokutdrag med mera finns sedan våren 2007 tillgängliga för studenter med läs- och skrivsvårigheter, synskada eller annat funktionshinder i det nationella webbaserade arkivet ALI - Arkiv för lokala inläsningar, www.li.lub.lu.se

Studenten kontaktar samordnaren för att få tillgång till ALI och högskolebiblioteket hjälper till med nedladdningarna.

Extra handledning

Studenten har möjlighet att vid behov få extra handledning. Åtgärder diskuteras tillsammans med samordnaren och/eller koordinator samt utbildningsledare/kursansvarig/berörda lärare.

Fadder/mentorsstöd

Vid behov kan studenten få en mentor/fadder som t.ex. kan hjälpa till med att komma igång med studierna samt strukturera, planera och följa upp studier. Det är oftast en studiekamrat eller en student som hunnit längre i sina studier som blir mentor/fadder. På HLK kan även lärare bli tillfrågade.

Pedagogiskt stöd av dyslexipedagog

På Högskolan i Jönköping finns en dyslexipedagog som under ett antal timmar i veckan arbetar med att ge pedagogiskt stöd till dyslektiker och att utreda studenter med eventuell läs- eller skrivsvårighet. Kontakta samordnaren om något student vill få en utredning gällande läs- och skrivsvårigheter.

Personlig assistans

I undervisningen kan studenten behöva en personlig assistent som hjälper till i olika situationer. Det kan gälla stöd under föreläsning, förflyttning mellan lokaler osv. De flesta studenter vill ha sina egna personliga assistenter och av den anledningen söker många assistenter på egen hand. Vid behov kan samordnaren vara behjälplig vid anskaffandet av personlig assistent.

Förlängd tentamenstid/alternativ examinationsform

Vid behov finns möjlighet att få förlängd tentamenstid eller alternativ examinationsform. Alternativ examinationsform kan exempelvis vara användning av dator, hemtentamen, muntlig tentamen eller uppdelning av tentor. Ytterst beslutar examinator om examinationsformen men i regel följs samordnarens rekommendationer.

Anmälan av särskilt stöd ska studenten göra senast 14 dagar innan tentamenstillfället till exam@hj.se. Ansvarig lärare kan få i uppdrag att spara tentamen digitalt på USB eller spela in den på mp3-spelare om någon student som ska skriva tentamen har fått beviljat särskilt stöd. Mp3-spelare och USB finns att låna hos koordinatörerna.

Tentamenstillfällena planeras efter fasta starttider. Dagarna planeras efter pass om tre eller fem timmar. En tentamen kan vara kortare än tre respektive fem timmar men startar alltid enligt nedan:

- Tre timmar: 8.00-11.00, 12.00-15.00, 16.00-19.00
- Fem timmar: 8.00-13.00, 14.00-19.00

Läs mer om tentamen på HLK:s studentwebb www.hj.se/hlk/student.

Förlängd tentamenstid/alternativ examinationsform

I biblioteket finns ett resursrum med arbetsplatser utrustade med datorer och t.ex. Stava Rex, Svenska Ordboken, lexikon, Read and Write, förstoringsprogram, talsyntes, scanner, läskamera. Tillgång till rummet fås genom kontakt med samordnaren. Resursrummet med anpassad utrustning är placerat i biblioteket plan 2 rum C 2019.

I rummet finns två arbetsplatser med höj- och sänkbara bord. Arbetsplatserna är utrustade med datorer, förstoringsprogram, talsyntes, stavningsprogram, röststyrning av datorn, ordböcker, förstoringskamera, skanner och skrivare. Den ena arbetsplatsen har punktskrivare och punktdisplay. Behöver studenten handledning i användandet av olika program kan du kontakta Andreas Torén antingen via telefon 036-10 10 64 eller via mejl andreas.toren@hs.hj.se.

Lån av tekniska hjälpmedel

Högskolan kan i vissa fall anskaffa den utrustning som studentens funktionshinder kräver. Viss teknisk utrustning t.ex. höj- och sänkbara bord, fickbandspelare och C-pen finns för utlåning. Det är samordnaren som lämnar ut dessa hjälpmedel.

Teckenspråkstolk/skrivtolk

Vid behov av teckenspråkstolk/skrivtolk kontaktas samordnaren i mycket god tid före utbildningens början, men senast i samband med anmälan till utbildningen. För lärare kan det vara bra att vara förbered på att man behöver fler pauser samt ett lägre tempo i undervisning då tolkar finns med.

Hörslingor

Hörslingor finns i dag i följande lokaler på HLK:

- He102 - HJ-aulan
- Hb116 - Vistasalen
- Hc113 - Tvetasalen
- Hb220 - Västbosalen
- Hc218 - Östbosalen
- Hb317 - lärosal

Språkverkstad

Språkverkstaden vänder sig till de studenter som själva upplever att de har problem med språkfärdigheten och att dessa problem utgör ett hinder för att klara uppgifterna som ingår i utbildningen och den kommande yrkesutövningen. Det kan också vara så att lärare på de olika utbildningarna har uppmanat till att söka språkstöd för att förbättra prestationerna eller bli godkänd på en tentamen.

Exempel på problem

- Svårt att formulera sig korrekt, hitta rätt ord eller uttryck.
- Svårigheter generellt med den svenska grammatiken: ordföljden, när det ska vara bestämd form på substantiv, böjning av adjektiv och pronomen etc.
- Svårt med uttalet, otydligt uttal, och röst problem.
- Svårt att förstå tentamensuppgifter och svårt med alla konventioner och normer som gäller för uppställning av texter samt referenser.

Kontakta oss via mejl på sprakverkstaden@hkl.hj.se. Det går även bra att komma oanmäld till språkverkstaden som är öppen för detta ändamål. Vi finns i sal C2014 på Högskolebiblioteket.

Mattestugan (JTH)

Studenter som behöver hjälp med matematik kan vända sig till Mattestugan för att få hjälp. Mattestugan håller till på biblioteket och är öppen för alla studenter som läser vid Högskolan i Jönköping. Kontakt: fredrik.abrahamsson@jth.hj.se

Dokument

Här kan du hitta olika dokument som beskriver de regler som gäller för studier vid högskolan samt information om vilka rättigheter man har som student.

- Antagningsordning
- Bestämmelser och riktlinjer för utbildning alla nivåer vid Högskolan i Jönköping
- Tillämpningsföreskrifter vid HJ för avsnittet "Riktlinjer för examination"
- Tentamensregler vid HJ
- Examenskrav enligt äldre bestämmelser
- Handlingsplan avseende bruk och missbruk av alkohol och droger bland studenter
- Handlingsplan, likabehandling av studenter
- Riktlinjer för registrering och studieavbrott
- Försäkring för studenter vid Högskolan i Jönköping

Dessa finns också att ladda ner på studentwebben www.hkl.hj.se/student.